

DET TEOLOGISKE
MENIGHETSAKULTET

LETER ETTER MENIGHETENES SKJULTE KODER
PORTRETT: MENIGHETSUTVIKLEREN I SKJÅK
VERKTØYKASSE FOR MENIGHETSUTVIKLING

PILEGRIMSKYRKJE: Å VERE
UNDERVEGS SOM KYRKJELYD
MITT FUNN: MENNESKETS MÅL ER DETS
FULLKOMNE MODENHET SOM MENNESKE

LYS OG LIV

NR. 4/09. 75. ÅRGANG

TEMA:
MENIGHETS-
UTVIKLING

MENIGHETSUTVIKLING I FOLKEKIRKEN

Menighetsfakultetet ble stiftet av og for menighetene. For hundre år siden handlet dette om å utdanne prester som delte menighetens tro, og som kunne samarbeide godt med det aktive lekfolk.

VIDAR L. HAANES
REKTOR

Mange av prestene som ble utdannet ved MF hadde sin bakgrunn på bedehuset, og de bevarte et godt forhold til indremisjonsledelsen og de frivillige, kristne organisasjonene. Den gang var det stort sett de frivillige organisasjonene som sto for det vi i dag kaller menighetsarbeidet. Da menighetsrådet ved domkirken i Kristiansand utgav et 50-siders jubileumshfte i 1935, inneholdt det en kort hilsen av biskopen, noen ord om prestene, et par siders statistikk, og ellers en omtale av kirkens eksteriør og interiør. Men under overskriften "Kirkens arbeid og livet i menigheten" beskrives arbeidet

til 25 frivillige kristne organisasjoner, 26 kvinneforeninger, 13 ungdomsforeninger og 12 barneforeninger.

Etter 1960-årene fikk arbeidskirkene og menighetshusene i byene den samme funksjon i lokalmiljøet som bedehuset hadde hatt tidligere. Mange steder brukes bedehuset som menighetshus, eller Indremisjonen har møtene sine på menighetshuset, uten at det settes klare grenser mellom menighetsarbeid og organisasjonsarbeid. Menighetene har i større grad utviklet sitt eget frivillige arbeid, gjerne i samarbeid med organisasjonene.

Å være menighet er å være et fellesskap, der medlemmene samarbeider med de ansatte om å leve ut troens liv i nærmiljøet – og i samfunnet. Den norske kirke sier om seg selv: Vi vil utruste og videreutvikle kirken som en bekjennende, misjonerende, tjenende og åpen folkekirke som er "I Kristus og nær livet". Menighetsutvikling er et målrettet arbeid for å sette menigheten bedre i stand til å være det den er kalt til å være, og gjøre det den er kalt til å gjøre – som professor Harald Hegstad uttrykker det, samtidig som han understreker at menighetsutvikling i Den norske kirke må ta den folkekirkelige kontekst på alvor. Verken kirkelig

byråkrati, planverk eller reformer er mål i seg selv. Alt dette er til for at menighetene lokalt skal fungere og vokse, så kirken kan nå ut med evangeliet, og vekke og fornye mennesker på et hvert sted.

Når MF satser på menighetsutvikling, så er dette i enhver forstand i tråd med vår tradisjon, vår visjon og vårt mål for kirken i Norge.

Time out!

KRISTIN WALSTAD
REDAKTØR

Mange vil si at vi er for opptatt av å holde liv i det etablerte menighetslivet. De mange aktivitetene som vi alltid har hatt. "Aktivitetskirken" kan være en trussel mot nyskapning og bevegelse, en trussel mot hva Gud egentlig ønsker for menigheten. Det er min dristige påstand.

Ifølge ekspertene handler jo menighetsutvikling om å tørre å reise. Om mot til å tenke nye tanker. Til det kreves overskudd og helhetssyn, noe en nedsyktet menighetsleder neppe har kapasitet til. Menighetsutvikling handler

om å skape tid og rom for den viktige samtalen i menigheten. Dersom alle frivillige krefter allerede er booket opp, så ta en felles time out! Napp ut side 20-21 i dette nummeret, og ta med deg verktøykassen til et egnet fora. Lykke til!

Hilsen Kristin

PS!

Jeg venter nå mitt tredje barn, ta derfor vel imot min vikar Atle Søvik i neste nummer!

INNHOLD

HISTORIKK:

Lys og liv ble første gang utgitt i april 1935 med en tydelig visjon om å styrke kontakten mellom menighet og fakultet. Bladet har siden den gang blitt sendt til alle tidligere og nåværende studenter og samarbeidspartnere som en gave fra fakultetet. «Kunde også vårt lille blad bidra, om enn aldri så lite, til å sprede lys fra Gud og hans ord, og skape liv, vilde det i sannhet ha en oppgave å løse.» Nr. 1 Lys og liv, 1. årg. 1935.

S. 4 TEMA:

Leter etter menighetenes skjulte koder

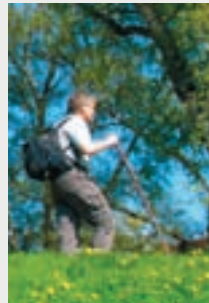
Hvilke holdninger preger menigheten? Hvordan er forholdet til lokalmiljøet? Hva tenker de som bare oppsøker kirka på julaften? Tre forskere på MF prøver å finne svarene. Resultatene skal hjelpe menighetene til å utvikle seg videre.

S. 8 PORTRETT:

MENIGHETSUTVIKLEREN I SKJÅK

Noe av det første Hege Fagermoen gjorde som nyansatt prest i Skjåk, var å invitere seg selv til den lokale bygdefesten. I dag er store deler av bygda involvert i menighetsarbeidet.

S. 16 KRONIKK:

PILEGRIMSKYRKJE: Å VERE UNDERVEGS SOM KYRKJELYD

Arbeid med kyrkjelydsutvikling kan sjåast som ein prosess, som ei slags pilegrimsferd kor ein stadig vinn fram til ny erkjenning av kva det vil seie å vere kyrkje, skriv Turid Skorpe Lannem, PhD-stipendiat.

S. 15 MITT FUNN: MENNESKETS MÅL ER DETS FULLKOMNE MODENHET SOM MENNESKE

Irenaeus brukte aldri uttrykket ”guddommeliggjørelse”, hevder John Kaufmann i sin doktoravhandling.

S. 20 VERKTØYKASSE FOR MENIGHETSUTVIKLING

Menighetsutvikling kan forstås som en åndelig reise, en prosess som ikke tar slutt, sier MF-forsker Erling Birkedal.

UTGIVER

Det teologiske Menighetsfakultet

Pb 5144 Majorstuen, 0302 Oslo

Telefon: 22 59 05 00

E-post: lysogliv@mf.no

Bankkonto: 6038 05 58583

www.mf.no

23 000 abonnenter mottar bladet fem ganger i året.

Abonentene består av MF-venner, tidligere studenter og ansatte, alle menighetsråd og kirkelige organisasjoner og institusjoner. Ved kildehenvisning kan artikler i Lys og liv gjengis fritt.

ANNONSEINFORMASJON

Ønsker du å annonsere i bladet, ta kontakt med Marianne Torp. Har du andre spørsmål er du velkommen til å kontakte oss.

REDAKSJON

Vidar L. Haanes, ansvarlig redaktør

Kristin Walstad, redaktør

Marianne Torp, redaksjonsmedlem

Hallvard Olavson Mosdøl, redaksjonsmedlem

PRODUKSJON OG TRYKK

Foto på omslag: Eirik Førde

Layout: Neue

Trykk: Østfold Trykkeri, Askim

LETER ETTER MENIGHETENES SKJULTE KODER

Hvilke holdninger preger menigheten? Hvordan er forholdet til lokalmiljøet? Hva tenker de som bare oppsøker kirka på julaften? Tre forskere på MF prøver å finne svarene. Resultatene skal hjelpe menighetene til å utvikle seg videre.

TEKST OG FOTO: ATLE BRISEID

FAKTA

Menighetsutvikling i folkekirken

- 3-åring forskningsprosjekt i regi av MF.
- 10 forsøksmenigheter fra Tunsberg og Møre bispedømmer deltar: Hedrum, Bugården, Ramnes, Våle, Strømsø, Vestfossen (Tunsberg) og Sykkylven, Ikornes, Nettet og Øksendal (Møre).
- Ledes av professor Harald Hegstad, med forsker Erling Birkedal og stipendiat Turid Skorpe Lannem som medarbeidere.

Mål

- analysere teologiske og organisasjonsfaglige premisser for menighetsutvikling i Norge, utvikle et verktøy for menighetsanalyse, og undersøke hvordan en slik analyse kan danne utgangspunkt for en utviklingsprosess i en menighet.
- Skal munne ut i en håndbok og artikler i tidsskrifter, foruten en doktorgradsavhandling på temaet.

Prosjektet avsluttes i 2011.

Erling Birkedal, Harald Hegstad og Turid Skorpe Lannem er i gang med et treårig dektivarbeid. De ønsker å avdekke hvilke holdninger, forventninger og koder som preger norske menigheter. Et sentralt redskap er et spørreskjema som i høst skal deles ut til 10 menigheter i Tunsberg og Møre. Og det er ikke bare "den harde kjernen" som får svare. Alle stemmer skal frem – også de som bare hører på julaften. Til og med personer som aldri setter baken på en kirkebenk, skal få sagt sitt.

– Vi ønsker at menighetene skal våge å bli kjent med sitt eget sogn, se på menigheten med "nye briller". Hva vil det si å være menighet på dette stedet? Er det slik de tror? Har de oversett noe? sier Turid Skorpe Lannem.

Konseptet er enkelt: når noen spør, blir man tvunget til å tenke.

– Vi ønsker å utfordre hvem som defineres utenfor og innenfor, og hvem som eier definisjonsmakta. Kirka har mange berøringspunkter med lokalsamfunnet; i skolen, gjennom konfirmasjonen, som del av et kriseteam og liknende. Kanskje denne prosessen kan peke på hvor viktige disse berøringspunktene er, sier Lannem.

IKKE ET TRADISJONELT PROSJEKT

I tillegg til spørreskjemaet, tar forskerne i bruk statistikk om folk og kirke for å analysere soknene. Dessuten skal de, med hjelp av lokale medarbeidere, intervju et utvalg mer eller mindre aktive medlemmer. Svarene skal analyseres på MF, og resultatene skal brukes i utviklingen av menighetene. Forskerne skal selv delta i refleksjonsprosessen.

– Poenget er ikke å lage et tradisjonelt forskningsprosjekt, men å engasjere menighetene. Vi skal ikke bare finne ut av noe i menighetene, og så trekke oss ut. Prosessen går videre lokalt også etter at prosjektperioden er over,

sier Erling Birkedal.

– Du kan si at vi er medvandrere i en bevisstgjøringsprosess. Vi ønsker å være med som katalysatorer, legger Lannem til.

Menighetsutvikling har pågått helt siden urkirken, og de siste 10-20 årene har feltet fått stor akademisk oppmerksomhet både her på berget og i utlandet. Prosjektet "Menighetsutvikling i folkekirken" har ikke som mål å skape store endringer i måten norske menigheter arbeider på.

– Dette skal ikke nødvendigvis føre til raske håndgrep og overflatiske endringer. Mange tenker nok på menighetsutvikling som aktiviteter og tiltak, men det er ikke sikkert at det er det som trengs. Vi ønsker først og fremst å utvikle et verktøy som skal hjelpe menighetene til å forstå sin egen kultur og forholdet til omverdenen, sier Harald Hegstad.

FOTO: EIRIK FØRDE

TAR UTGANGSPUNKT I NORSK KIRKETRADISJON

Amerikanske og britiske menigheter har lang tradisjon for å lage konsepter for menighetsutvikling, og mange norske menigheter har latt seg inspirere av disse. For trekløveret fra MF er det viktig å skape et verktøy som tar hensyn til den norske folkekirketradisjonen.

– De utenlandske konseptene er ikke tilrettelagt for norske forhold. Dessuten har de ofte fokus på den indre kjernen av menigheten – og ikke på folkekirken, sier Hegstad. Forskningsprosjektet gjennomføres i en tid med mye fokus på organiseringen av kirken. Både stat/kirke-prosessen og reformering av gudstjenesten, trosopplæringen og diakonien

gjør at mange menigheter er usikre på hvilken vei de skal gå. Det gjør prosjektet ekstra aktuelt, mener forskerne.

– Man kan bli nærsynt av alle planene og reformene. Vi trenger et samlendende perspektiv på hva det vil si å være en menighet, sier Hegstad.

HVA VIL GUD?

Birkedal, Hegstad og Lannem ønsker også å sette prosjektet inn i en teologisk sammenheng. Den norske kirkes formålsbestemmelse er å være en "bekjennende, misjonerende, tjenende og åpen folkekirke", men forholdet mellom folkekirketradisjonen, som legger vekt på å åpne kirka for alle, og misjonstradisjonen, som sier at man skal nå de ufrøstede og trekke flere inn i kjernen av menigheten, har ikke alltid vært spenningsfritt. Både folkekirketradisjonen og misjonstradisjonen fremstilles ofte som statiske modeller, mener forskerne.

– Det er alltid en fare for at vi driver menigheten på vedlikeholdsbasis. Derfor må vi stille oss spørsmål om hva Gud vil. Eller som amerikanerne pleier å si: What's God up to? sier Hegstad.

Forskerne mener at formålsbestemmelsen viser at det er mulig å forene de to tradisjonene. Vi inviterer menighetene til å reise – ikke til å

gjøre en bestemt reise. Den hellige ånd virker, og vi kan ikke styre hvor den leder oss. Poenget er å utfordre til romslighet og åpenhet.

– Det må være rom for å være i samme menighet, selv om man har ulike forestillinger om hva det vil si å være menighet, sier Lannem.

STARTER I HØST

Det første året av prosjektperioden har forskerne brukt til å utvikle analyseverktøyet. I høst starter arbeidet med å prøve det ut på de 10 forsøksmenighetene.

– Vi er spente på hvilke prosesser dette vil sette i gang. Om et år kan vi være mer konkrete på hva de virkelige behovene på grasrota er, sier Lannem.

Hva skjer etter at prosjektet er avsluttet i 2011?

Det er vi også spente på. Dette er jo et tidsavgrenset forskningsprosjekt, men det langsiktige målet er å kunne gi et tilbud til alle menigheter som ønsker det. Og det krever at vi finner en finansieringsløsning. Uansett skal vi være rausere med å fortelle om prosjektet, sier Birkedal.

Arbeidet i prosjektet skal formidles gjennom både tidsskrifter og en håndbok om metodene som er utviklet. I tillegg arbeider Lannem

med en doktorgradsavhandling på temaet. Menigheter som ønsker å forstå seg selv bedre, vil i fremtiden få tilgang på forskningsbasert litteratur på emnet og ha mulighet til å skaffe seg et viktig redskap.

Avisen Vårt Land ble etablert i 1945 og har siden den gang vært den ledende, kristne dagsavisen i Norge. Vårt Land ønsker å være en avis som bruker både **HODET** og **HJERTET** når nyheter skal formidles.

Et slikt avisalternativ må gi leserne **RO** til å fordype seg, **ROM** for den gode samtalen og gi **TID** til å forklare hvorfor noe skjer. Vår visjon er derfor å være:

EN BRO MELLOM MENNESKER, TRO OG TANKE

Bestill nå på
www.vl.no/3mnd
 eller ring **22 310 350**

– politisk fri og uavhengig kristen dagsavis –
 etablert 1945
 Sjefredaktør/administrerende direktør
 HELGE SIMONNES

**Les oss i 3 mnd
for KUN kr 569,-** (20% rabatt)

«Når forandringens vinder blåser, bygger noen legger. Andre bygger vindmøller».

sier et ordtak. Vårt Land ønsker å bygge vindmøller. Derfor forsøker vi å stille utfordrende spørsmål både til oss selv som organisasjon – og til våre lesere. Spørsmål bidrar ofte til å oppdage forbedringspotensial og dermed legge grunnlaget for vekst og utvikling på stadig nye områder. Kanskje vi kan utfordre deg med perspektivene våre av og til også? Du treffer oss på papir, internett og VLTv, blant annet. Nye formidlingsverktøy kommer helt sikkert – budskapet og dere mottakere står uansett fast som det mest verdifulle vi har.

Kjenner du vinden i håret?

«Verden er et komplisert sted.
 og det er ikke Vårt Lands oppgave å gjøre den enda vanskeligere. Tvert i mot, Vårt Land satser på oversiktlig bakgrunnsstoff. Det er også vårt mål å ha en rettferdig utenriksdekning, det vil si en skikkelig dekning av Den tredje verden. Det er ikke alltid vi lykkes, men vi prøver.»

«Vårt Land ønsker å være landets beste avis innen området kristenliv
 – og vi mener vi ofte lever opp til våre høye mål. Den som leser Vårt Land skal bli bredt og saklig orientert om nyheter og hendelser landet rundt. Men vi formidler ikke bare nyheter og meninger, vi vil også inspirere våre lesere ved å fortelle om ulike måter å drive kristent arbeid på, i kirker, menigheter og foreninger.»

«Vårt Lands tone
 Journalistikk er ikke bare "hvem, hva, hvor". Det er også å forklare sammenhenger og gi vår tolkning av det som skjer ut fra vårt verdigrunnlag. Måten vi skriver på, tonen i stemmen vår, er en like viktig del av avisens verdigrunnlag som de meningene vi gir uttrykk for. Et hovedanliggende i Vårt Land er en respekt for leserne og for de personene vi omtaler. Vi er ikke ute etter å propagandere, men vil ut fra vårt verdigrunnlag bidra til at folk får impulser til å tenke selv.»

UTENRIKSREDAKTØR
Bjarne Botnen

KRISTENLIVSREDAKTØR
Jon Magne Lund

KOMMENTARREDAKTØR
Erling Rimehaug

UTVIKLINGSREDAKTØR
Ingrid Enøy Fagervik

5 OM MENIGHETSUTVIKLING

HVA MENER DU KIRKEN ER KALT TIL Å VÆRE PÅ DITT STED?

PER ARNE DAHL
SENTRUMSPREST OG FORFATTER

– Kirken er kalt til å være et møtested mellom Gud og oss, et nådens rom i en nådeløs kultur. Kirken er kalt til å være et stillhetens rom i en travel og støyende kultur. Kirken er kalt til å være et fristed i en krevende og overbooked kultur. Kirken er kalt til å være en fellesskapsarena

i en kultur der det er fort gjort å bli ufrivillig alene og ensom. Kirken er kalt til å være fordypningssted i en kultur med mye overfladisk og billig juggel. Og kirken er kalt til å være det stedet i verden der håpet overlever og gir mennesket nytt livsmot.

ÅSE MARIA SCHMIDT HAUGSTAD
UNGDOMSPREST I NORDSTRAND

– For meg som ungdomsprest opplever jeg at kirken er kalt til å være kirke for alle unge på Nordstrand – hvor de på ulike arenaer kan erfare fellesskap med hverandre og Jesus. Mange av ungdommene jeg jobber sammen med, har

mange spørsmål og søker kunnskap om kristen tro. Jeg opplever at kirken må jobbe for at de svarene vi gir, har et språk om den treenige Gud som er forståelig og relevant for deres åndelige liv.

PÅL KETIL BOTVAR
FORSKER KIFO VED STIFTELSEN KIRKEFORSKNING (KIFO)

– Den lokale kirken har mange funksjoner å fylle. Den er et sted der mennesker møtes og utvikler ulike typer av fellesskap. Samtidig er den en samfunnsinstitusjon som på en eller an-

nen måte berører alle som bor i soknet. Kirken bør ha et engasjement som retter seg utover den nære kretsen av støttespillere.

BENT REIDAR ERIKSEN
PENSJONIST, TIDLIGERE SOGNEPREST I ASKIM

– For det første gjelder det å lytte, både til Gud og mennesker, – altså bønn og stillhet innfor Gud og åpenhet overfor dem vi bor sammen med. Videre trenger vi ærlighet om det å være menneske, og samtidig overgivelse til Kristus,

med en forståelse av at Gud er i alt. Jeg tror også det er viktig å snakke mye sammen lokalt om hva det er å være menighet, slik at fellesskapet bygges nedenfra.

OLE HERMAN FISKNES
PENSJONIST, TIDLIGERE EKSPEDISJONSSJEF I KIRKE- OG KULTURDEPARTEMENTETS KIRKE-AVDELING

– Sann umiddelbart har jeg ingen spesifikke tanker for min egen lokale menighet, men generelt er jeg fryktelig opptatt av trosopplæringen! Det å nå barna med kristen kunnskap er det de-

sidert viktigste av alt i vår tid. Kirkens fremtid er jo avhengig av at vi når barna, og ikke minst i en storby som Oslo – hvor man jo har mest av både godt og vondt – er dette en veldig utfordring.

MENIGHETS- UTVIKLEREN I SKJÅK

Noe av det første Hege Fagermoen gjorde som nyansatt prest i Skjåk, var å invitere seg selv til den lokale bygdefesten. I dag er store deler av bygda involvert i menighetsarbeidet.

TEKST OG FOTO: ATLE BRISEID

Det er desember 2006, og folk i Skjåk gjør seg klare til dansefest på bygdehuset. Selv om festlokalet ligger rett ved prestegården, er det ingen som har tenkt på å invitere den nyansatte presten fra Oslo. Derfor inviterer danseglade Hege Fagermoen seg selv. Og alle hun svinger seg med i løpet av kvelden får høre om den fantastiske gudstjenesten hun planlegger på nyttårsaften.

- Det var egentlig ikke noen bevisst strategi fra min side. En av fordelene med å bo på bygda er jo at man får danse masse. Likevel er det kanskje noe av det lureste jeg har gjort. Da nyttårskvelden kom, var kirka stapp full, sier hun.

Etter 11 år som prest på Nordstrand flyttet Fagermoen til den lille bygda øverst i Gudbrandsdalen for to og et halvt år siden. Siden er det skjedd en aldri så liten revolusjon i menigheten. Selv mener hun at det var kjærligheten til musikk og dans som startet det hele.

- Som prest tror jeg på å bruke det vi er utrustet med i tjenesten for Gud. Jeg møter mange musikere, og da jeg spurte en lokal felespiller om han kunne tenke seg å bidra i gudstjenesten, svarte han: kan jeg ta med flere?

Siden har Skjåk spel og dansarlag vært et regelmessig innslag i gudstjenestene. Da dansens dag falt på en søndag, benyttet Fagermoen anledningen til å invitere til dans i kirka. Resultatet ble en nydelig og høytidelig gudstjeneste. Folk gråt. Det var både verdig og flott.

- Jeg tror mange fikk en opplevelse av at det de har i Skjåk også er verdt noe i forhold til kirka og gudstjenesten, sier hun.

INVOLVERER ALLE

Fagermoen har en sjelden evne til å involvere privatpersoner, lag og foreninger i menighetsarbeidet. Venner påstår at hun har gjort bygdekoret om til kirkekor. Jeger- og fiskeforeningen og bygdekvinnelaget er faste samarbeidspartnere. Kirka har lenge vært et avholdt konsertsted for den lokale countryfestivalen, også før Fagermoens tid. Det første menighetsvedtaket Fagermoen fikk

Bilde til venstre: - Folk skal oppleve at kirkas liv og Bibelens budskap handler om deres liv. Det er ikke to forskjellige rom, sier Hege Fagermoen, som her er avbildet mens hun er på ferie på Hurumlandet.

gjennom, var å gjøre den lokale kakesorten "avlett" til fast nattverdsbrød. En lokal bakstekvinne har oppdraget med å bake til gudstjenestene, og rollen som nattverdshjelper går på rundgang i bygda.

- Når det er naboen som deler ut brødet, er det ikke så farlig å gå til nattverd, sier hun.

Som typiske folkekirkemenigheter flest, har det alltid vært godt oppmøte til gravferder, dåp, konfirmasjoner og vigslar i Skjåk. Dette var et godt grunnlag å bygge på for den nyansatte presten.

- At kirka oppleves som relevant og viktig ved de store ritualene i livet, er en fantastisk ting. Ritualene hjelper oss med å tolke livet og sette det vi opplever i system. Min jobb som prest er å vise at kirka er relevant for livet hele tiden. Hver gudstjeneste kan være en hjelp til å tolke livet, og gjennom å stadig møtes til gudstjenester får vi som fellesskap og enkeltmennsker muligheten til å stadig fordype samhörigheten med Jesus og hverandre, sier hun.

Alt tyder på at Fagermoen har lyktes svært godt med oppdraget. De siste to årene har tallet på gudstjenestedeltakere økt med 2000. Det er mye i en kommune med 2376 innbyggere. Folk som tidligere aldri gikk i kirka, er nå innom både støtt og stadig.

3-ÅRINGER ER MINESTRANTER

Selv gir hun gode medhjelpere og støtte fra trosopplæringsreformen mye av æren. Da menigheten fikk innvilget midler til trosopplæringen, spurte de seg: Hvordan skal vi få til noe som gjennomsyrrer bygdas liv? Å starte en klubb eller et barnekor, hadde ikke menigheten ressurser til. Løsningen ble å lage faste møtepunkter for alle alderstrinn fra dåpen til konfirmasjonen.

- Ettåringene får hver sin cd med musikk og bønner. Vi arrangerer barnesang der foreldre og barn kan øve på sangene sammen. Deretter har vi en gudstjeneste hvor vi bruker disse sangene, sier hun.

3-åringene er med som minestranter under gudstjenesten, og sammen med fadderne får barna være med innenfor alterringen under nattverden. 5-åringene sår korn om våren, og høster og maler kornet om høsten. Til høstakkefesten, der 4-åringene får sin kirkebok, baker de nattverdsbrød av melet, som de også er med

på å dele ut under nattverden.

- Da kan du være sikker på å hele kirka kommer til nattverd, sier Fagermoen.

10-åringene har sin egen dansemesse, og 11-åringene drar på overnattingstur i Guds katedral sammen med den lokale Jeger- og fiskeforeningen. Mens de ligger under stjernehimmelen får de høre fortellingen om Jakobs drøm.

- Å jobbe på denne måten krever mye bønn, og jeg kan være usikker på om folk føler seg "overfalt" av kirka eller presten. Jeg kan bruke en natt på å fundere på om foreldrene til 5-åringene egentlig har skjont at de skal bake nattverdsbrød? Men så langt har det vært bare positivt å høste om opplegget, sier hun.

TAR UTGANGSPUNKT I KULTUREN

Avstanden mellom Skjåk og Nordstrand er stor – ikke bare geografisk eller befolkningsmessig, men også i kulturelt og økonomisk. Likevel mener hun at erfaringene fra Nordstrand menighet, som hun beskriver som "plan, struktur og systematikk koblet sammen med kjrlighet til folk, Gud og gudstjenesten", har vært viktig i arbeidet på Skjåk. For 45 år siden var Nordstrand menighet gjennom den samme prosessen som nå foregår i Ottadalen. Det ga henne tro på at det var mulig å få til det samme på andre steder.

- Skjåk er ikke Nordstrand. Her er det verken masse folk eller masse ressurser. Gudstjenester med store, klassiske verker, funker ikke i Skjåk. Det må gjøres på Skjåk-vis. Jeg må ta utgangspunkt i den kulturen som er her, sier hun.

På den annen side er det lettere å nå frem med et budskap i Skjåk fordi forholdene er mindre og kulturen mer enhetlig.

- Nesten alle liker gammeldans, så da bruker jeg det. Dessuten blir man mer synlig som prest. På Nordstrand kunne jeg ha sorgsamtale etter 10 år som prest og oppleve at folk spurte om jeg var ny. I Skjåk hilser jeg på alle, sier hun.

YNDET INTERVJUOBJEKT

Fagermoens engasjement for bygda har gjort henne til et yndet intervjuobjekt for avisene. Det går sjelden lang tid mellom hver gang hennes navn eller ansikt er å se i enten Gudbrandsdølen Dagningen eller lokalavisen Fjuken.

- Jeg opplever at journalistene er interesserte

og glade over at det skjer viktige ting i kirka. Og som representant for det fellesskapet kirka er, synes jeg det er viktig å vise det frem, sier hun.

Hun legger heller ikke skjul på at hun trives med å være i sentrum av begivenhetene.

- Absolutt! Som prest er det en fordel å føle seg vel når manges øyne er rettet mot deg. Det er jo en stor del av jobben. Men jeg liker enda bedre å få frem andre. Som leder er det viktig å ha en visjon om hvor man skal, men samtidig å gi andre et virkelig ansvar. Men når jeg synger - da vil jeg helst ha all oppmerksomheten selv, sier hun og ler.

Det er ikke tvil om at folk i Gudbrandsdalen er blitt oppmerksomme på Fagermoen. Etter bare 10 måneder ble hun kåret til "Årets Fyrkje". Først trodde hun det var snakk om "kyrkjeprisen", men denne prisen er ikke kirkelig i det hele tatt. I Gudbrandsdalen betyr "fyrkje" en blanding av kjerring og rivjern, og prisen deles som oftest ut til kvinner som har gjort en innsats for næringslivet i dalen.

- For meg betyr prisen at folk ser hva som skjer i kirka, at det er skjedd noe viktig, og at kirka er viktig for folk. Det er veldig hyggelig på kirka sine vegne, sier hovedpersonen.

GRØNNE T-SKJORTER MED GULLSKRIFT

Men det som gjør henne aller mest glad, er når hun møter folk iført grønne t-skjorter med hjerte, kors og anker i gullskrift på. Alle som på en eller annen måte deltar i trosopplæringen, enten det er barn, dansemusikere, jegere eller bakstekvinner, får nemlig med seg en slik t-skjorte. Og folk bærer dem med den største selvfølgelighet.

- Når jeg ser folk på butikken som har på seg de t-skjortene, tenker jeg: Yes, det er slik det skal være. Folk skal oppleve at kirkas liv og Bibelens budskap handler om deres liv. Det er ikke to forskjellige rom, sier hun.

- Du ønsker altså å bygge ned terskelen til kirka?

- Jeg ønsker at folk skal oppdage og oppleve at alle døpte er kirka. Da må dører og vinduer være vidåpne, og sentrum være helt tydelig. Og sentrum er ikke presten, ikke Hege Fagermoen, men Jesus. Å være kirke er å finne sin plass hos ham, sier hun.

DIN GAVE ER VIKTIG FOR KIRKENS FREMME

MF ER AVHENGIG AV

- > at enkeltmennesker og menigheter kjenner ansvar for MF gjennom bønn og pengegaver, > ca. 5 mill i gaver og offer i året, > at yngre givere overtar etter de gode givere som etter hvert blir gamle og faller fra

DU FÅR

- > velsignelsen av å være en glad giver, > skattefradrag (tilskudd forskning) på gaver til MF, opptil 10 % av inntekten. Alle kan trekke fra gaver for opptil 10.000 selv om inntekten er under 100.000. Disse reglene kommer i tillegg til gaver til frivillige organisasjoner som har en annen beløpsgrense. For å få skattefradrag trenger vi ditt fødselsnummer, > tilsendt gratis Lys og liv

DU KAN

- > benytte giroen som følger bladet, eller sende din gave til konto 3000.17.41841, > ta kontakt på tlf. 22 59 05 50 eller e-post: marianne.torp@mf.no for nærmere opplysninger om fast givertjeneste eller andre spørsmål vedrørende gaver til MF.

Hjertelig takk for din gave!

UTEKSAMINERTE STUDENTER FRA MF VÅREN 2009

Bachelor i kultur og samfunnsfag, KRL Tone Mirjam Bergrud, Hans Eskil Grødem, Elin Karine Hage, Øivind Landmark, Åsmund Offernes, Steinar Slotten, Ole Halvard Sveen og Cui wei Yang. **Bachelor i teologi** Lars Hellerdal, Hjalmar Svennevik og Åse Fredrikke Ree. **Bachelor i kultur og samfunnsfag, UKT** Marianne Drivdal, Ørjan Frøvik, og Elisabeth Aadland. **Cand.theol.** Jorund Andersen, Arne Braut, Ragnhild Halden, Sveinung Hansli, Carl Ruben Heitmann, Hilde Heitmann, Maren Hegland Ingvaldsen, Liv Espeland Jettestuen, Gunhild Maria Hugdal Marchen, Ine Linn Marthinsen, Berit Rinde, Kristin Stensrød, Per Kristian Sætre, Elise Skjelvik Ottesen Søvik, May Ingunn Thorleifsdotter og Janneke Riskild Øksnes. **Master of Philosophy in Theology** Sharon Kay Hermanson, Kaberia Isaac Kubai, Ngon Kyone, Chediel Ajuaye Jonathan Lwiza, Zau Awng Maung og Andrew Ratanya Mukaria. **Master i kristendoms kunnskap** Anne Marie Nystein Tempelen, Kristina Ekerhovd-Ottersen, Henrik Guili-Larsen, Hogne Schie, Kristin Renate Solbakken og Linda Margaret Aadne. **Master i teologi** Konrad Fjell, Johanne Garmann Gullaksen og John Stødle. **Master i diakoni** Åshild Høllesli, Solveig Grønlien Johannessen, Magnhild Vik og Olav Øgreid. **Master i kirkelig undervisning** Jo Edvardsen og Tormod Sikkeland. **Erfaringsbasert master i RLE/Religion og etikk** Mette Brodal, Elisabeth Kvadsheim Haanes, Lene Katrine Olsen, Hege Nord Slyngstad og Per Hilding Syversen. **Master i praktisk teologi** Terje Wallace. **Praktisk-teologisk utdanning** Bjørn Espen Hægeland, Simone Schiebold og Nadine Schmahl. **PhD** John Kaufman

MASTER IN PHILOSOPHY IN THEOLOGY

Bak fra venstre; rektor Vidar L. Haanes, Zau Awng Maung, Andrew Ratanya Mukaria og Chediel Ajuaye Jonathan Lwiza. Foran fra venstre; Sharon Kay Hermanson, Kaberia Isaac Kubai og Ngon Kyone.

FESTKLEDE KANDIDATER VED SEMESTERAVSLUTNINGEN I JUNI

Bak fra venstre; Olav Øgreid, Gunhild Maria Hugdal Marchen, Sveinung Hansli, Kristin Stensrød, Liv Espeland Jettestuen, Konrad Fjell, Per Kristian Sætre, Arne Braut, Henrik Guili-Larsen, Andrew Ratanya Mukaria, Bjørn Espen Hægeland, Terje Wallace, Tormod Sikkeland, Per Hilding Syversen og Zau Awng Maung. Midten fra venstre; Magnhild Vik, May Ingunn Thorleifsdotter, Ragnhild Halden, Berit Rinde, Simone Schiebold, Carl Ruben Heitmann, Jorund Andersen, John Kaufman, John Stødle, Sharon Kay Hermanson, Linda Margaret Aadne, Inger Marie Norendal, Hogne Schie, Chediel Ajuaye Jonathan Lwiza og Ngon Kyone. Foran fra venstre; Hilde Heitmann, Solveig Grønlien Johannessen, Åshild Høllesli, Maren Hegland Ingvaldsen, Ine Linn Marthinsen, Janneke Riskild Øksnes, Elise Skjelvik Ottesen Søvik, Vidar L. Haanes, Hege Nord Slyngstad, Elisabeth Aadland, Katrine Holberg, Marianne Drivdal og Kaberia Isaac Kubai.

VITAL BASE® Benkeputer

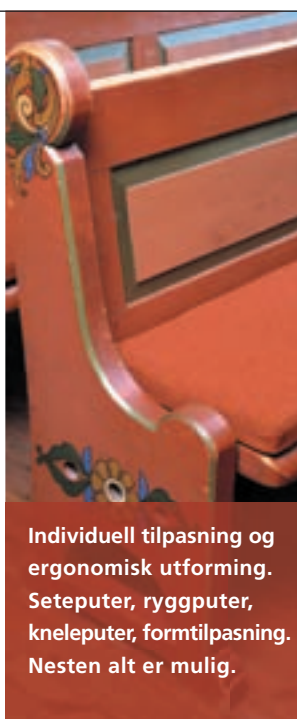
Putene har en sterk aldrings- og varmebestandig friksjonsduk på undersiden som sørger for at den ligger i ro på benken. Alle putene har glidelås for enkelt vedlikehold og rengjøring av trekk. Mer enn 400 fargenyanser i flammehemmende tekstiler av ull og ullblandinger.

Be om prøver og pristilbud!

VITAL BASE

Your Challenge - Our Science

Myravegen 9, N-6060 Hareid
Tel +47 70 09 59 50 | firmapost@vitalbase.no
www.vitalbase.no

Individuell tilpasning og ergonomisk utforming.
Seteputer, ryggputer, kneputer, formtilpasning.
Nesten alt er mulig.

DIAKONIKONFERANSEN SANN, SUNN, SÅRBAR - EN KIRKE FOR ALLE?

Åpen invitasjon til diakoni-
konferanse på MF den 22.-23.
oktober 2009.

Åpne og inkluderende fellesskap er tegn på at kirken lever etter evangeliet. Ordet inkludere betyr å innbefatte og ta med - og regne med noen som allerede finnes. Det er ingen som skal løftes eller hjelpes inn - alle er allerede inne under evangeliets hvelving. Kirken er Kristi kropp. Kroppen innbefatter mange kroppsdelar. Hver av dem er like viktige og må være på plass for at menigheten skal få de rette livsvilkårene. De delene av fellesskapet som synes å være svakest, er ofte mest usynlige, men nettopp de er de mest nødvendige - en kirke for alle?

Konferansen byr på en rekke spennende forelesninger og seminarer. Sturla Stålsett, generalsekretær i Kirkens Bymisjon vil blant andre

foredra over temaet "En kirke for alle - men hva når det er de etablerte og vellykkede som preger?" Respons vil bli gitt av Stephanie Dietrich fra Diakonhjemmets høyskole. Du kan også få høre Hallvard O. Mosdøl fra MF snakke om "En kirke for alle - sjømannskirken et kirkelig hjem for folk flest?". Nora Blasvær fra Kirkens SOS sette fokus på eierskap og medarbeiderskap i denne sammenheng.

Tormod Kleiven (Diakonova) og Tron Fagermoen (MF) har vært faglig ansvarlige for konferansen. Konferansen er åpen for alle interesserte. Husk påmelding på mf.no innen 8. oktober!

ANDAKT MED FRISKE ØYNE?

Sommerens høydepunkt var å komme hjem.

Det er selvfølgelig ingenting galt med bilferie og hylende unger i baksetet. Alt har sin sjarm, det være seg storfamilieferie med storfamiliehygge (av typen fire generasjoner på hytta samtidig), det tempererte norske sommerværet, så vel som klegg med protestantisk arbeidsetikk (stiftet intenst bekjentskap med et betydelig antall på årets fjelltur). Hvor herlig er ikke sommeren her nord.

Like fullt, eller kanskje nettopp derfor; på vei hjem fra sommerens siste obligatoriske stopp tok jeg meg i å plystre lettet. Og da vi svingte ned den lille bakken til stedet der vi bor, da vi kjørte inn den skakke porten og jeg så den overgrodde plenen og det ennå ikke ferdigmalte huset, var det ikke mengden av forestående arbeid jeg så. Jeg hørte bare 8-åringen i baksetet som sa: Det var deilig å komme hjem. Så smilte vi, store og små.

De følgende dagene var sommerens fineste, selv om det regnet. Jeg tuslet rundt i huset til langt på natt. Kjente på den gode følelsen det er å gjenoppdage det som er kjent. Det var som jeg så ting med friske øyne, som feriens avbrekk hadde bidratt til en fremmedgjøring som skjerpet blikket. Mens sommerregnet sildret ute, brukte jeg kveldene innomhus. Kikket i bokhyllene, myste på familiebildene og undret meg over hvor vi kjøpte brevholderen på kjøkkenet. Jeg følte meg nærværende. Mindre forkavet. Litt rikere.

Hvor lenge var Adam i paradiset? Det gikk ikke mange dager før alt jeg burde sprang meg i øynene (plenklipping, husmaling etc.) Det er imidlertid ikke poenget her. Det

store med sommerens gjenkomst lå i påminnelsen om at distanse og fremmedgjøring kan være avgjørende for oppmerksomheten, det våkne blikk – på viktige ting i livet. Samme oppdagelse gjorde jeg også tidligere i ferien.

Jeg hadde gått til det (for meg) uvanlige skritt å kjøpe en engelsk bibel. Om sommeren pleier jeg å lese krim, jeg har diverse bibler fra før, men like fullt stod jeg plutselig med en bibel i hånda. Kanskje var det tittelen jeg festa meg ved i bokhandelen? Utgaven hadde navnet "Poverty and Justice Bible". Det var en tradisjonell bibel. Forlaget hadde imidlertid uthevet alle bibelvers som omhandler fattigdom og rettferdighet med orange. Det så nesten ut som de hadde brukt markeringstusj, og jeg tror det var dette som pirret nysgjerrigheten. Jeg dro kortet, gikk på stranda og begynte å lese.

Det fascinerende med å lese Bibelen på engelsk med orange overstryking er at man risikerer å få noe som ligner "akkurat-kommet-hjem-fra-ferie"-følelsen. Det var nemlig som det å lese bibelen på et annet språk gjorde meg mer våken. Fargekodingen gav et fokus, et perspektiv, som gjorde at lesingen ble en annen (er det virkelig så mye orange?). Det hele minnet om å komme hjem etter en lang sommerferie. Mens jeg lå på stranda med sand mellom tærne, var det som jeg ruslet rundt i min egen stue, og gjenoppdaget alle disse tekstene jeg trodde jeg kjente. Det var faktisk ganske fint.

Boka er herved anbefalt. Gjerne i engelsk utgave m/orange markeringstusj.

TEKST: HALLVARD
OLAVSON MOSDØL
ILLUSTRASJON: ANNE REE

FORSKNING

AKTUELT

Forestående disputas

Førsteamanuensis Heid Leganger-Krogstad har fått en enstemmig positiv komiteuttalelse på sin doktoravhandling med temaet "The Religious Dimension of Intercultural Education. Contributions to a Contextual Understanding". Lys og liv gratulerer! Det blir prøveforelesninger og disputas den 12. og 13. november 2009 på MF. Opponenten er professor Robert Jackson ved University of Warrick/professor II ved Det europeiske Wergelandssenteret og førsteamanuensis Sidsel Lied ved Høgskolen i Hedmark. Professor Sverre D. Mogstad er internt tredje medlem i komiteen. Professor Jan-Olav Henriksen er veileder. Avhandlingen argumenterer for at religion har en nøkkelrolle for å kunne håndtere den flerkulturelle hverdagen i dagens skole. Feltarbeid i ulike kontekster, særlig norsk/samisk/finske Alta, danner basis for å drøfte hvordan en kontekstuell forståelse kan bidra til religionsdidaktisk tenkning.

Nye forskningsprosjekter innen trosopplæring

MF er tildelt stimuleringsmidler til tre utviklingsprosjekter i forbindelse med trosopplæringsreformen i Den norske kirke. "Hvorfor ble du med videre? Et pilotprosjekt om trosopplæring" skal ledes av Universitetslektor Morten Holmqvist. Prosjektdeltakere er Astrid Sandsmark og Bård E.H. Norheim. "Lærings-, og kunnskapsbaner i Den norske kirke" heter det andre prosjektet der Geir Afdal, Heid Leganger-Krogstad, Sverre Dag Mogstad skal delta. "Troens ABC. Arbeid med en ny katekisme – for vår tid" heter prosjektet som ble initiert av Professorerne Torleiv Austad, Hans Kvalbein og Lars Østnor.

Dialogkonferanse på Lysebu

"Religious Diversity in the Middle East: Building a Common Good" er temaet for dialogkonferansen på Lysebu den 26.-28.10.2009. Målet er å legge til rette for en bred akademisk dialog og sette søkelys på etniske og religiøse minoriteters betydning i fredsskapende arbeid i Midtøsten. OSCE høykommissjonær ambassadør Knut Vollebæk holder åpningsforelesningen her, og konferansen gjennomføres med økonomisk støtte fra Utenriksdepartementet. 20 akademikere fra Midtøsten med ulik etnisk og religiøs bakgrunn, i tillegg til en rekke norske, vil delta.

Nye stipendiater

Torunn Osnes er tilsatt som stipendiat i Det nye testamentet. Prosjektets abeidsstema: "Fullkommenhetstanken hos Paulus slik denne kommer til uttrykk i Filipperbrevet." Eskil Skjeldal er tilsatt som stipendiat i Systematisk teologi. Prosjektets abeidsstema: "Det godes problem - et gudsproblem? På hvilken måte kan Levinas' forståelse av den menneskelige godheten og denne godhetens relasjon til transcendens åpne teologiske problemstillinger om etikens begrunnelse?" Hilde Brekke Møller er tilsatt som stipendiat i Det nye testamentet. Prosjektets abeidsstema: "Var Jesus hasid? En kritisk analyse av Geza Vermes' teori om Jesus som

hasid." Silje Kvamme Bjørndal er tilsatt som stipendiat i Praktisk teologi/ Systematisk teologi. Ingunn Aadland er tilsatt som stipendiat i Det gamle testamentet. Prosjektets abeidsstema: "Visdom gjeven til Israel. 4Q185 mellom GT og Qumran."

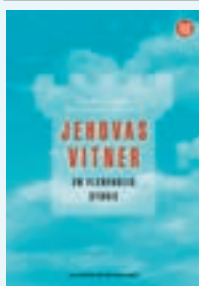
Diakonikonferansen "Sann, sunn, sårbar"

Den 22.-23.10. 2009 arrangeres det diakonikonferanse på MF med temaet "Sann, sunn, sårbar. – En kirke for alle?" Arrangørene er: Den norske kirke, Kirkens Sosialtjeneste, Det teologiske Menighetsfakultet, Høgskolen Diakonova, HSH og KA. "Åpne og inkluderende fellesskap er tegn på at kirken lever etter evangeliet. Ordet inkludere betyr å innbefatte og ta med – og regne med noen som allerede finnes. Det er ingen som skal løftes eller hjelpes inn – alle er allerede inne under evangeliets hvelving. Påmeldingsfrist: 8.oktober på mf.no/etterutdanning

Internasjonal minikonferanse om Det hellige land

Den 4. desember vil det bli holdt en minikonferanse med temaet "The Exodus of Christians from the Holy Land.- A Challenge for the Sustainable Peace" arrangert av OESSH og MF. Konferansen vil fokusere på emigrasjonen av kristne fra Midtøsten som et problem for etablering av fred i regionen. Det kommer flere internasjonale deltakere, blant annet fra den katolske kirke og fra Kirkenes Verdensråd. Tentativt program kan lastes ned på mf.no. Kontaktperson: Helene Lund, MF.

Ny studie om Jehovas vitner

For første gang i Norge gis det ut en samlet fremstilling om Jehovas vitner. I den nye utgivelsen "Jehovas vitner. En flerfaglig studie" gir redaktørene en rekke nye perspektiver på trosamfunnet. Hege Kristin Ringnes og Helje Kringlebotn Sødal er redaktører, og Professor i praktisk teologi, Harald Hegstad ved MF bidrar også i boken. Fremstillingen er velskrevet og engasjerende med mange eksempler og konkretiseringer, fra Norge og internasjonalt. Jehovas vitner er først og fremst skrevet med tanke på studenter i religionsvitenskap og -historie, RLE, og lærere i grunn- og videregående skole. Pris: kr. 309,- (Universitetsforlaget.no)

Nordisk systematikerkonferanse 2010

Den 7.-10. januar inviteres det til konferanse ved Göteborgs universitet over temaet "Vad är teologi?". Konferansen holdes hvert tredje år og samler lærere, forskere og doktorander innen systematisk teologi, etikk og religionsfilosofi fra høyskoler og universiteter i Norden. For ytterligere informasjon, se www.lir.gu.se/forskning/nsk2010 Kontaktperson: Ola Sigurdson, E: ola.sigurdson@religion.gu.se

MITT FUNN MENNESKETS MÅL ER DETS FULLKOMNE MODENHET SOM MENNESKE

I min doktoravhandling har jeg sett nærmere på Irenaeus av Lyon (ca. 140-200 e.kr.). Ifølge en del ortodokse teologer var han en av de tidligste kirkefedre som eksplisitt forfektet læren om guddommeliggjørelse.

Det viser seg imidlertid at Irenaeus aldri brukte uttrykket "guddommeliggjørelse" (på gresk *theopoiesis* og *theosis*). I min doktoravhandling diskuterer jeg derfor om det er riktig at Irenaeus forfekter en lære om guddommeliggjørelse.

Først skjelner jeg mellom ulike guddommeliggjørelsesmotiver og en helhetlig lære om guddommeliggjørelse. Min påstand er at selv om en forfatter godt kan bruke ulike motiver som peker i retning av at mennesker skal bli guddommelige, betyr det ikke nødvendigvis at vedkommende har utviklet en helhetlig lære om dette. Før jeg kunne svare på om Irenaeus forfekter en lære om menneskets gud-

dommeliggjørelse, måtte jeg derfor først få mer klarhet i hvilke motiver som kan inngå i en slik lære, og jeg måtte undersøke hvordan Irenaeus bruker disse motivene. Jeg kom så frem til at særlig tre motiver er fremtredende: Mennesker kan bli kalt "guder" fordi de er blitt udødelige (basert på Salme 82), mennesker kan bli "lik Gud" fordi de er skapt i Guds bilde (basert på 1. Mos 1,26), og mennesker kan "få del i Gud" eller i Guds ånd eller natur eller egenskaper (basert på 2. Pet 1,4). Disse tre motivene er selvsagt relatert til hverandre, men hver for seg trenger de ikke nødvendigvis utgjøre en helhetlig lære om målet for menneskelivet. En stor del av avhandlingen min går da ut på å kartlegge Irenaeus' bruk av disse motiver, samt å se på hvordan de henger sammen hos ham. Hos senere ortodokse teologer blir disse tre motiver ofte satt sammen til en helhetlig lære om guddommeliggjørelse, og spørsmålet er da om man kan si det samme om Irenaeus.

Basert på min nærlesning av Irenaeus, mener jeg at det er riktig å si at Irenaeus snakker om menneskets guddommeliggjørelse, for han gjør bruk av alle tre motiver i sine tekster.

Noen få steder skriver han at vi skal bli "guder", med henvisning til Salme 82, og han skriver mye om at vi skal bli "lik Gud" og at vi skal få del i Guds ånd og egenskaper. Guddommeliggjørelsesmotivene er uten tvil viktige for Irenaeus, særlig de to siste. Likevel konkluderer jeg med at han ikke forfekter noen helhetlig lære om menneskets guddommeliggjørelse. For Irenaeus er disse motivene alltid forbundet med det å være fullt og helt menneske av kjøtt og blod. Det er derfor mer i tråd med Irenaeus' egen teologi å presentere menneskets mål som dets fullkomne modenhet som menneske. For Irenaeus var menneskets mål aldri at det skulle bli noe annet eller noe mer enn menneske, at det skulle overstige sin menneskelige natur og bli "guddommelig". Vi mennesker ble skapt i Guds bilde, og helt fra skapelsen av har målet vært at vi skal få del i evig liv og få del i Guds ånd, slik at vi kan vokse i likhet med Kristus—det er dette som er fullkommen menneskelig modenhet. Guddommeliggjørelsesmotivene er tilstede hos Irenaeus, men de inngår i en lære om menneskelig modenhet, ikke i en lære om guddommeliggjørelse.

TEKST: JOHN KAUFMAN
ILLUSTRASJONSFOTO: SXC.HU

KRONIKK

PILEGRIMSKYRKJE: Å VERE UNDERVEGS SOM KYRKJELYD

Kyrkjelydsutvikling er ofte definert som eit målretta arbeid for å setje kyrkjelyden betre i stand til å vere det han er kalla til å vere og å gjere det han er kalla til å gjere. Eit slikt arbeid kan sjåast som ein prosess, som ei slags pilegrimsferd kor ein stadig vinn fram til ny erkjenning av kva det vil seie å vere kyrkje. Kyrkjelydar som er undervegs på same viset som pilegrimen, har større sjanse for å utvikle seg enn innvende kyrkjelydar som er mest opptekne av eige ve og vel.

TEKST: TURID SKORPE LANNEM,
PHD-STIPENDIAT
FOTO: KIRKENS INFORMASJONSTJENESTE

Somme talar om å ta pulsen på kyrkjelydar, medan andre talar om kyrkjelydar utan puls. Mange kjem med framstillingar av den vestlege verda som avkristna og kyrkja som kraftlaus, men verkar det ikkje lamande dersom ein fokuserer for einsidig på ei svekka og veik kyrkje? Å ta pulsen på kyrkjelyden i meininga gjere seg kjend med han, er ei potensiell meir fruktbar tilnærming og truleg meir motiverande på sikt.

Å finne ut kva den lokale kyrkja er kalla til å vere og kalla til å gjere, heng saman med det å kjenne nabolaget og soknet sitt. Dette er eit kollektivt arbeid. Dersom kyrkja lokalt skal kunne vere relevant for folk flest, bør kyrkjelyden gå ut på verandaen og ta del i livet utanfor, seier den amerikanske teologen og erfarne

kyrkjelydutviklaren Patrick Keifert, som også er professor ved Luther Seminary i Minnesota.

Utsegna gir god meining, fordi i Sørstatane i USA er dei fleste hus utstyrt med veranda. Slike verandaer vender ikkje inn mot hagen, men ut mot gata. Dei er dessutan på gateplan og må ikkje forvekslast med balkongar som let ein sjå livsmylderet på avstand. I Noreg er dei fleste verandaer vendt mot hagen, kor ein saman med familie og vener kan leve eit skjerma og komfortabelt liv. Ein veranda vendt mot gata er open både for innsyn og utsyn. Som verandakyrkje tar ein del i Guds skapnad der ein er, både i kyrkelivet og kvardagslivet.

Dette er den lutherske kallstanken i praksis. Luther tala om kallet som vi har i kraft av å

«Å vere undervegs som pilegrim handlar med andre ord ikkje om å oppleve noko nytt, men om å bli ny»

vere kristne. I middelalderen var kallstanken bunde til kloster- og kyrkjelivet. I den lutheriske tradisjonen er dei fleste sidene ved menneske- og samfunnslivet inkludert i tanken om kallet. Luther innførte med andre ord noko heilt nytt: Ei kvar gjerning som var retta mot nesten og utført i tru, var verdifull for Gud. Det kan vi forstå som eit uttrykk for at vi først og fremst ikkje er kalla til å vere kristne i kyrkja, men kyrkje i verda.

Eit anna uttrykk for å skildre kyrkja som tilstades i verda, i livet og i kvardagen på, er ved hjelp av ordet "imellom". Ein av dei fremste leiarane innan den misjonale kyrkjerørsla, kanadiske Alan R. Roxburg, viser til dette bindeordet når han skal skildre kva det vil seie å vere ei misjonerande eller misjonal kyrkje. Å vere misjonal i det mangfaldige seinmoderne samfunnet handlar om å vere kyrkje "imellom", seier han. Det handlar om å ikkje bli seg sjølv nok, at ein som kyrkjelyd ikkje ser innover, men vågar å stå i "imellom-rommet". Ei kyrkje "imellom" blir stadig utfordra fordi ein då lever i spenningsfeltet mellom himmel og jord, mellom Gud og menneske og mellom menneske og menneske.

Å vere kyrkje "imellom" handlar difor mellom anna om å gå ut i lokalmiljøet og bli kjend med nabolaget og å lytte til forteljingane til folk, held Roxburgh fram. Her har Den norske kyrkja eit forsprang samanlikna med andre kyrkjesamfunn. Til dagleg verkar ho ut frå ei brei kontaktflate ved dåp, konfirmasjon, vigsel og gravferd. Kyrkjelege tilsette og frivillige representerer eit kyrkjeleg nærvær i ulike samanhengar. Skulesamarbeidet er også mange stader veletablert og Den kulturelle skulesekken inviterer til ei fornya satsing på dette feltet. Den lokale kyrkja står for eit kulturelt mangfald vel verd å syne fram og invitere til deltaking i. I praksis har Den norske kyrkja, med sine om lag 1300 kyrkjelydar, mange ulike tilknytingspunkt kor ein regelmessig er i kontakt med folk flest. Med andre ord skulle den lokale kyrkja vere godt rusta til å vite kven ho er kyrkje blant.

Nokre kyrkjevekststeologar har einseitig fokus på den innvende kyrkja, korleis ein i større grad kan få fleire inn i eit kyrkjeleg fellesskap.

Vekst kan også vise seg i ei utåtvend kyrkje med fokus på teneste for andre. Det meiner i det minste den amerikanske kyrkjhistorikaren og religionsvitaren Diana Butler Bass. Ho undersøkte hundre liberale, blømande kyrkjelydar for å finne eventuelle fellesnemnarar som kunne forklare den fornyinga som hadde funne stad. Butler Bass kom fram til at kyrkjelydane i praksis hadde ei rekkje felles kjenneteikn og at dei samla gir uttrykk for det ho kallar ei utåtvend form for spiritualitet.

På eit overordna nivå drøftar Butler Bass funna i høve til to ulike motiv; turistmotivet og pilegrimsmotivet. Der kor den religiøse orienteringa tidlegare ofte blei forklart ut frå eit turistmotiv (som shoppa på den religiøse marknaden), gir det nå betre meining å sjå henne ut i frå eit pilegrimsmotiv, seier ho. Å vere undervegs som pilegrim er noko anna enn å vere på tur som turist: *"Being a tourist means experiencing something new; being a pilgrim means becoming someone new"*.

Å vere undervegs som pilegrim handlar med andre ord ikkje om å oppleve noko nytt, men om å bli ny.

Internasjonalt og i Noreg har stadig fleire fått augo opp for pilegrimstradisjonen, slik at ein nå talar om ei trend. I 1997 vart pilegrimsleden mellom Oslo og Trondheim opna, sidan har andre stiar blitt rusta opp. I februar i år kom ei offentleg utgreiing om pilegrimen med namnet «På livets vei» og på Kulturhistorisk museum i Oslo står utstillinga "Pilegrimsspor – Hellige reiser i fortid og nåtid".

Kyrkjelydar kan likne turisten og pilegrimen. Ei turistkyrkje er alltid klar for å gi folk nye opplevingar, medan pilegrimskyrkja meir liknar medvandreraren som peikar på Guds nærver gjennom livet sine mange skifter. Pilegrimsmotivet kan også gi uttrykk for utviklingsprosessar i ein kyrkjelyd. Som hjå pilegrimen, skjer fornying når ein er undervegs. Gud skapar noko nytt. I praksis er difor kyrkjelydsutvikling ikkje først og fremst eit teologisk definisjonsspørsmål, det er ei oppdagsferd.

Asbjørn Finholt

Advokat

Postboks 7, 2001 Lillestrøm

Tlf. 63 81 60 80

nyheter

Sverre Bang og Erling J. Pettersen (red)

Gjennom natten Trøstebønner

En bok fylt av trøst. En hjelp når sorgen er ny, når savnet er stort, eller ved dødsleie.

Pris kr 198,-

Paul Leer-Salvesen

Tanker for en søndag

En personlig bok med utgangspunkt i 54 tekster knyttet til søndagene i kirkeåret.

Pris kr 298,-

Per Eriksen

Deilig er hjorden – en hyllest til flergenerasjonsmenigheten

Om de alminnelige menneskene som utgjør den alminnelige menigheten. Som prest har forfatteren erfart at hver enkelt samtidig er fargerik som regnbuen.

Pris kr 225,-

Du får bøker med rabatt, når du blir medlem av Leserforum i vår nettbokhandel.

www.bibel.no

Verbum

NYE BLYANTER

Studentrådet er delvis nytt dette semesteret. Vi har fire ferske medlemmer som gleder seg til å sette i gang med nye oppgaver. De har alle på hver sin måte mange gode egenskaper som jeg tror vil tjene SR og studentene til det beste.

Dette semesteret har vi i SR mange ting vi ønsker å jobbe med. Forbedringer på treningsrommet og av miljøtimene, rekruttering til andre verv og oppgaver i SR står høyt på listen. Det er viktig at studenter engasjerer seg og deltar. Vi har flere ledige stillinger og oppgaver som trenger nye ideer og som ville vært perfekt for noen av de ferske førsteårsstudentene. Her har man også mulighet til å tjene en

liten slant ekstra cash som kan komme godt med når man innser at nudler ikke er syyykt digg 3 uker i strekk.

Vi har også laget nye informasjonsbrosjyrer til de studenter som begynner på MF dette året. Disse vil bli delt ut på en av de første miljøtimene dette semesteret. Her vil studentene finne nyttig og viktig informasjon om hva vi driver med, hvordan man kan ta kontakt, hvem man kan henvende seg til og hva SR kan gjøre for studentene. Vi håper også at mer informasjon ut til studenter kan være med på å gjøre flere interessert i Studentvelferden ikke bare på MF men også i Oslo.

SR er her for nye og gamle studenter. Og jeg ønsker alle studenter lykke til med nye fag og håper alle får et trivelig høstsemester!

TEKST: IDA KROGSTAD,
STUDENTRÅDSLEDER

Massiv oppslutning om samfunnsfag

Det nye Årsstudiet i samfunnsfag har hatt stor pågang gjennom hele opp-taksprosessen, og det ligger an til et større kull enn det etablerte årsstudiet i Kristendom/ RLE ved MF. Fakultetets ledelse forventet ca. 25 studenter til studiet, mens de i skrivende stund ser en søkermasse på nærmere 150. Hva er årsaken til den massive søkningen? - Samfunnsfag er et veldig anvendelig fag, med stor relevans innenfor en lang rekke samfunnsområder. Det gjør faget interessant for mange, mener nyansatt programansvarlig Kjetil Fretheim.

MF tilbyr nå et samfunnsfaglig studium som gir en bred innføring i ulike samfunnsfaglige teorier og metoder. Det spesielle ved å studere dette faget ved MF ligger i en særlig vektlegging på religion, kultur og verdier.

MF-student på utstilling

Nylig åpnet en stor utstilling om pilegrimstradisjonen på Historisk museum i Oslo. MF-studenten Hanne-Maries pilegrimsferd til hest er en del av det hele. "Pilegrimsspor- hellige reiser i fortid og nåtid" er tittelen på utstillingen som skal bli stående fram til sommeren 2010. Teologistudent Hanne Marie I. Pedersen-Eriksen fikk mye oppmerksomhet da hun i fjor sommer la ut på den lange reisen til Nidaros med hesten Kleppan Lykken. I anledning MFs 100-årsjubileum ville den unge studenten markere at det er fullt mulig å ha en "grønn ferie". På mf.no kunne de interesserte følge henne i ord og bilder. Pilegrimsreisen var såpass egenartet at Kulturhistorisk museum fant det interessant å inkludere prosjektet i sin utstilling.

FOTO: CAMILLA JUELL

REKRUTTERINGS- SOMMER!

MF har vært på farten med et sterkt kvinn-/mannskap denne sommeren. MF-studenter har deltatt på TT, ARENA, UL og Skjærgårds og de har møtt mye kjekk ungdom som ikke hadde bestemt seg for hva de skulle studere. Det har blitt korte og lange samtaler med mennesker som vurderer teologistudier og ymist anna. MF-utsendingene har også merket den store interessen for årsstudiet i samfunnsfag.

Med på teamet denne sommeren var: Camilla Juell (rekrutteringskonsulent), Anniken Alice Aarebroth, Åshild Stordrange, Kristin Moen Saxegaard, Mikkel Jebe, Kari Hop Fjæreide, Marianne Drivdal, Ellen Marie Skillingstad, Aina Marie Svendsen, Olaf Haraldstad, Eivind Mollestad Nilsen, Morten Fjøren, Linn Sæbø, Josva Dammann og Aksel Hellesvik.

MF er mer enn MF

Blogg : Ragnhild Annie Fuglseth www.mf.no/blog/ragnhild

MF er lange dager på lesesalen, lange lunsjer i kantina, forelesninger, pensum, eksamen. Men MF er også ei tid, en epoke i livene våre. For noen et år - og for de mer ekstreme, et halvt liv - men for de fleste av oss rundt et halvt tiår.

I begynnelsen trodde jeg at det å gå på MF var å vente på livet. Å gå på MF var å leve i ei boble. Å gå på MF var å leve midlertidig. Bo billig, ikke gidde å henge opp gardiner, ikke skaffe seg noen ting som kunne vare. Det var studietida - visstnok en morsom tid - og om ikke lenge var den over. Da skulle livet begynne. Jeg har kanskje lett for å tenke at livet begynner i neste epoke. Da blir alt ordentlig. Da skal jeg bo litt bedre. Jobbe. Stifte familie. Det er ordentlig det. Men livet har allerede begynt. Heng opp gardiner, og slå deg til ro - det er her nå, på godt og vondt. MF er mer enn "glade studentdager" - det er også å streve, å

møte vanskelige sider av livet, å prøve å få orden på ting, å tenke, å utvikle seg, å ikke alltid få til alt, men likevel. Det er ensomhet. Det er fellesskap. MF er også sommerferie, - og for noen prestevikartjeneste, MF er å reise vekk fra MF i praksis eller utenlandsopphold, MF er å møtes og skape minner sammen, MF er kaffe, MF er blide lærere som hilser i trappa, MF er å gå og snakke med en studentprest, MF er å sitte i studentrådet, dra på allmøtet, MF er å oppdage noe du ikke visste fra før, bli engasjert i et emne, finne fram ei spennende bok på biblioteket, MF er å forsove seg, ha mareritt om eksamen, MF er Oslo, sole seg på verandaen, grille i parken, gå på ski i Nordmarka, gå på museum, på kino, få seg kjæreste, drømme om en kjæreste, klare seg fint uten kjæreste, MF er å bli invitert i bryllup om sommeren, MF er å komme tilbake om høsten, solbrun, full av sommerjobbtanker, handle pensum, komme i gang igjen, enda et år.

MF er mer enn MF. Og det er nå.

VERKTØYKASSE FOR MENIGHETSUTVIKLING

Menighetsutvikling kan forstås som en åndelig reise, en prosess som i prinsippet ikke tar slutt.

Det er ikke enkle tekniske løsninger eller verktøy som gjør utviklingen eller som kan erstatte et langsiktig prosessarbeid. Menigheten kan imidlertid i en avgrenset tidsperiode arbeide bevisst med menighetsutvikling ved bruk av bestemte verktøy. Jeg forstår da dette som et målrettet arbeid for å sette menigheten bedre i stand til å være det den er kalt til å være og å gjøre det den er kalt til å gjøre. Spørsmålet blir hvordan en skal beskrive hva menigheten er "kalt til å være" og "kalt til å gjøre" og hvordan en så gjennomfører et "målrettede arbeidet" for å bli en menighet som i enda større grad fremmer disse visjonene.

5 SENTRALE SPØRSMÅL

En kan forenklet si at det dreier seg om å svare på blant annet følgende spørsmål:

- Hva er en menighet?
- Hvorfor er vi menighet?
- Hvordan er vår menighet?
- Hva særpreger oss på dette bestemte stedet?
- Hvem er vi menighet blant/for?
- Hvilken menighet ønsker vi å være?

Dette er ikke akademiske spørsmål, i den forstand at det gjelder å finne de "rette svar". Det er et poeng at det er menigheten som fellesskap som skal svare på disse spørsmålene. Det innebærer en betydelig arbeidsprosess. Noen arbeidsredskaper eller verktøy en kan bruke i denne sammenheng er blant annet:

TEKST: ERLING BIRKEDAL,
FORSKER MF

A. BIBELSTUDIUM

En kan legge til rette for bibelstudium og forkynnelse på grunnlag av tekster som spesielt gir innsikt og visjoner om hva det vil si å være menighet. Dette studiet av bibeltekster er et kontinuerlig arbeid, der en lar seg utfordre og inspirere, og søker å få innsikt i hva det vil si å være menighet, hvorfor en er menighet og hvilket oppdrag en har / er kalt til som menighet.

B. TEGNE TIDSLINJE OVER MENIGHETEN

Dette kan skje ved at en i ulike arbeidsgrupper eller i større forsamlinger har et systematisk arbeid der en skal svare på hva som har særpreget/skjedd i vår menighet hvert år de siste 20 årene. Dette sees da også i sammenheng med hva som har skjedd i samfunnet ellers. Det en blir enige om er viktige hendelser kan da føres opp i et skjema for å få en oversikt. Dette skal være med på å øke bevisstheten om menighetens nære historie og dermed hva som er særpreget ved den lokale menighet.

HVA EN KAN SKRIVE OM/NOTERE

Dette er ikke en objektiv historiebetraktelse. Det er den subjektive historie, sett fra menighetens ståsted, der en beskriver det en har sett/lagt merke til og opplever som viktig for det livet en lever og den virksomhet en står i.

TID →

Menighet - lokalt	- Hendelser i menigheten, som nyttilsetting av prest, nye stillinger, jubileer, ny kirke / andre bygninger mm - Tiltak som ble satt i gang, som kor, arbeid for barn og unge, ev. kritiske situasjoner/hendelser etc
Kirke - regionalt/ nasjonalt	Hendelser som har funnet sted. For eksempel: etablering av bispedømme, ny biskop, vedtak i Bispedømme eller Kirkemøte, konflikter/spenninger i kirken en opplever vanskelig etc
Lokal- samfunnet	Hendelser i lokalmiljøet. For eksempel: endringer i kommunestruktur, bygging av kulturhus, nye veier, nye institusjoner, alvorlige ulykker, nye store boligfelt, mottak av flyktninger/innvandrere etc
Samfunnet nasjonalt	Hendelser i landet som en har lagt merke til. For eksempel: Endringer i politikken, kultur-/sportsbegivenheter, store ulykker, etc
Globalt	Hendelser i verden som en har lagt merke til. For eksempel: kriger og naturkatastrofer, store internasjonale begivenheter, økonomisk utvikling, nye oppfinnelser, etc

C. SYSTEMATISERE STATISTIKK OM KIRKE OG FOLK I SOKNET

Hver menighet leverer årlig statistikk over kirkelige aktiviteter. Disse kan tilrettelegges slik at en ser utviklingen over flere år i sammenheng. Statistikk over folk som bor i soknet er ikke like lett tilgjengelig, men mye av dette kan ved litt hjelp tilrettelegges. Slike statistikker kan være med å gi innsikt i både hvordan menigheten er og har utviklet seg de siste årene, og gi innsikt om hvem en er kirke blant.

D. INTERVJU MED UTVALGTE PERSONER OM DERES ERFARINGER OG ØNSKER

Ved hjelp av enkle spørreskjema og/eller systematiske intervju kan en få innsikt i ulike folks erfaringer med kirke og menighet og deres ønsker og forventninger. Det er et poeng at en i et slik arbeid intervjuer ulike type personer, og da flere enn de som vanligvis er med i det kirkelige fellesskap. Ved dette arbeidet vil en få økt innsikt i hvem vi er menighet blant og forventninger til hvilken menighet en skal være.

E. TILRETTELAGT ARBEID MED MÅL OG VISJONER

På grunnlag av bibelstudier, analyse av menighetens situasjon og menneskers forventninger er det en utfordring å formulere mål og visjoner for menigheten. Det er et poeng at en slik arbeidsprosess involverer flest mulig, og ikke bare være for en avgrenset arbeidsgruppe, styre eller stab. Det gjelder å skape en felles forståelse av hvem en er og ønsker å være. I dette arbeidet gjelder det å stimulere samtalen mennesker i mellom og å være åpen for å lytte og å lære av hverandre. Arbeidet med mål og visjoner vil naturlig ende ut også i konkrete tiltak, men det er ikke tiltakene en starter opp med.

Arbeid med disse verktøyene kan menigheter i stor grad gjøre på egen hånd. Samtidig viser det seg at det vil være til hjelp å ha en ekstern rådgiver som legger til rette en arbeidsprosess og konkrete redskaper en kan bruke i de enkelte arbeidsprosessene. I prosjektet "Menighetsutvikling i folkekirken" ved MF har utvalgte menigheter gått inn i en slik tilrettelagt arbeidsprosess over et par år. Nærmere informasjon om dette kan fås ved henvendelse til: erling.birkedal@mf.no

Se også www.mf.no/menighetsutvikling

FOLK

REDIGERT AV: MARIANNE TORP

Personalnytt

Liv Ingeborg Lied er tilsatt i et engasjement for ett år som førsteamanuensis i religionsvitenskap fra 1. august 2009. **Silje Kvamme Bjørndal** er tilsatt som stipendiat i praktisk teologi/systematisk teologi fra 15. august 2009. **Ingunn Aadland** er tilsatt som stipendiat i det gamle testamente fra 1. september 2009. **Atle Ottesen Søvik** vikarierer som kommunikasjonsrådgiver fra 15. august 2009.

NORSK TEOLOGISK SAMTALEFORUM

i Norges kristne råd var samlet til siste møte i et prosjekt der de har bearbeidet en internasjonal økumenisk tekst om hva ulike kirkesamfunn kan si sammen om hva kirken er. Dokumentet heter "Kirkens vesen og oppdrag". Fra venstre; Else-Britt Nilsen (Den katolske kirke), Åse-Miriam Smidsrød (Pinsebevegelsen), Henrik Bååth (Frelsesarmeen), Billy Taranger (Det Norske Baptistsamfunn), Peder A. Eidberg (Det Norske Baptistsamfunn), Marit Kromberg (Vennenes Samfunn Kvekerne), Roar Fotland (leder NTSF, Metodistkirken), Reidar Salvesen (Det Norske Misjonsforbund), Roger Robertsen (Syvendedags Adventistsamfunnet), Egil Torp (Det Norske Misjonsforbund), Friedbert Baur (Den tyskspråklige evangeliske menighet i Norge), Sigurd Hareide (sekretær NTSF, MF) og Olav Lerseth (Den ortodokse kirke, Hellige Nikolai menighet)

HJØRDIS HELENA OFTESTAD

sang ved den akademiske semesteravslutningen i juni. Hun ble akkompagnert av André Bongard og fremførte Mendelssohn-Bartholdy: "Hear my Prayer", Puccini: "Mio Babbino Caro" og Puccini: "Quando me'n vò".

KONFERANSEN TRO TIL FORANDRING

i Kristi himmelfartshelgen samlet rundt 200 deltagere. Konferansen hadde fokus på tro og skaperverket, hvor Norges Kristne Råd, MF og Kirkens Nødhjelp var arrangører. Her er det Tromøy MiniSing som synger, ledet av Merete Haslund og Hans Inge Fagervik.

HØSTENS NYE STUDENTER ØNSKES VELKOMMEN

Mandag 17. august kunne godt over 300 nye studenter ønskes velkommen til MF.

FLANNELLOGRAFANDAKT

Flannellografandakt er sjelden vare i MF-kapellet. Men gamle pedagogiske hjelpemidler kan fungere godt i en ny tid. Det er ikke bare DVD'er og videokanoner som gjør susen. Alle i kapellet fulgte flittfigurene og andaktsordene ved Ragnhild A. Fuglseth med et levende engasjement.

HELLIGGJØRELSE ANNO 2009

Foredrag, panelsamtale, spørsmål og respons stod på programmet på den økumeniske fagdagen i mai. I tillegg til Vidar L. Haanes, MF og Roar G. Fotland, MF/ Metodistkirkens teologiske seminar, deltok fra venstre; Joachim F. Grün, luthersk prest og leder av Peterstiftelsen, søster Anne-Lise Strøm, nonne (Lunden kloster), Peter Hallendorf, pastor i pinsekirken og forfatter, og fader Olav Lerseth, fra Den ortodokse kirke - Hellige Nikolai menighet.

MF OG UNGDOMSARBEID.NO LANSERTE TANKESMIE OM KRISTENT UNGDOMSARBEID 3. JUNI 2009.

Tankesmien skal fungere som et kreativt møtested for ideer og samtaler rundt ulike perspektiver på kristent ungdomsarbeid, samt bygge et faglig nettverk for kristent ungdomsarbeid. Planen er å ha en samling hvert semester, men tankesmien vil også fungere på nett. Ungdomsarbeid.no drives av MF sammen med mange kristne ungdomsorganisasjoner. Jan Ove Ulstein, dosent ved Høgskulen i Volda, deltok med respons etter inn-

legget ved Bård Eirik Norheim. Tema var for samlingen var "Praksiser i kristent ungdomsarbeid." Her er noen av deltagerne på den første samlingen i juni, foran fra venstre; Christen Christensen, Kristian Nesbu Vatne og Annhild Tofte Arnevik. Bak fra venstre; Anne Margrethe Ree Sunde, Maria Vassli Gjære, Elise Volen, Kristin Moen Saxegaard, Kristin Brandsæter, Jacob Smørdal, Hans Kristian Skaar, Morten Holmqvist, Lina A. Reisjø, Birgitte Lerheim og Petter Rønneberg.

ÅPNE FAGDAGER OM ÅNDELIG VEILEDNING

Fagdage i juni inngår i et 3-årig fordypningskurs i ignatiansk åndelig veiledning, arrangert i et samarbeid mellom MF og Presteforeningen v/ "Fagråd for retreat og spiritualitet". 32 prester fra hele landet følger kurset. Tema denne gang var "Desire and Discernment". Forelesere var professor i teologi Philip Sheldrake (Durham), psykolog Susie Hayward (London) og prest Klara Myhre (Oslo). Fra venstre; Valfrid Botnen, Leif Gunnar Engedal, Philip Sheldrake, Susie Hayward, Virve Tynnmek og Hilde-Anette L. Kvam.

MASTERGRAD I PRAKTISK TEOLOGI

Terje Wallace er den første ved MF som har fullført mastergrad i praktisk teologi. Studieprogrammets hovedmålsetning er å gi en utdanning på høyt nivå som bidrar til å gi presten styrket kompetanse til å utøve teologi i praksis. Studiet er et samarbeid mellom MF, Det teologiske fakultet ved Universitetet i Oslo og Misjonshøgskolen. Den norske kirkes presteforening er en hovedsamarbeidspartner som bidrar med kompetanse og praksisrelevant erfaring.

EN PUST I BAKKEN

Ansatte tar gjerne lunsjpausen ute når været er bra. Fra venstre; Ann Midttun, Leif Arne Løhaugen, Marie Luise Diehl, Marit Spydevold og Mona Culbrandsen Bø.

Karl Olav Sandnes, Oskar Skarsaune og Reidar Aasgaard (red.)

NÅR JEG SÅ SKAL UT I VERDEN

Når jeg så skal ut i verden

Ny bok

Barn og tro i tidlig kristendom

Boken beskriver formidling av kunnskap og trospraksis overfor barn og unge i kirkens første tid. Hva lærte barna? Hvordan ble de undervist? Hvem lærte dem opp? Hvilken rolle spilte hjemmet og kirken?

Boka får du kjøpt i bokhandelen eller på www.tapirforlag.no

Kr 345,-

tapir akademisk forlag

UTSENDELSESDATOER 2009

NR. 1 11. FEBRUAR
NR. 2 14. APRIL
NR. 3 8. JUNI
NR. 4 21. SEPTEMBER
NR. 5 26. NOVEMBER

Ettersendes ikke ved
varig adresseforandring,
men returneres
Menighetsfakultetet
med påført ny adresse.

B **POSTABONNEMENT**
RETUR:
MF KARTOTEK
POSTBOKS 5144
MAJORSTUEN
0302 OSLO

TO TEPPER TIL TREFOLDIGHET

- I utgangspunktet er jeg utdannet billedkunstner, men de fleste forbin-
der meg med kirketekstiler, sier kunstneren Greta Rimington. Hun
står bak de to applikerte veggteppene som i høst pryder MFs kapell.
Det ene heter "Rettferdighetens sol" og antyder trefoldighetstidens
sentrale tema: Livet og veksten som følger av å leve i Guds lys og hans
frelse. Treenighetsteppet er holdt i kirkeårets farge, grønt, og er fullt av
treenighetssymboler. Begge tilhører Grefsen kirke, Oslo, der de inngår i
en serie på seks liturgiske veggtepper, som byttes i pakt med kirkeåret.

Teppene er tegnet av Greta Rimington, men ble laget av en gruppe
frivillige i Grefsen menighet, under hennes ledelse. Det ble også menig-
hetens kollektposer og veggteppene i våpenhuset. Sammen med elever
ved estetikklinjen ved Rønningen folkehøgskole har hun utsmykket

Grefsen menighetssenter med en visualisering av skapelsesberetnin-
gen i 1 Mos 1. Dette ble begynnelsen til hennes karriere som utøvende
kunstner. Etter utdanning ved Slade School of Fine Art i London og
Statens Håndverks- og kunstindustriskole i Oslo arbeidet hun en år-
rekke som lektor i høyere skoleslag, blant annet ved Rønningen. Men:
I 1985 var nok nok. Hun brøt over tvert og tok opp igjen det yrket hun
var utdannet for: billedkunsten. Siden har hun arbeidet både med
kirketekstiler og med maleri og grafikk. Teppene i Grefsen kirke hører
med til Rimingtons aller tidligste arbeider og ble opptakten til en ny
og spennede fase i livet hennes. Den som vil vite mer, kan klikke seg
inn på hjemmesidene hennes, www.rimington.no.

Tekst: Kristin Norseth

